

2004 M. VOKIEČIŲ KALBOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ KOKYBINĖ ANALIZĖ

G. Bagdonavičiūtė, R. Brazauskienė, V. Katinienė, D. Šimkienė

KOKYBINĖS ANALIZĖS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, ŠALTINIAI

Vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino kokybinės analizės *tikslai*:

- Padėti mokytojams ir mokiniams geriau suprasti:
 - užsienio kalbos mokymosi tikslus ir uždavinius;
 - valstybinio vokiečių kalbos egzamino tikslą, turinį ir užduoties pobūdį;
 - tikrinamų gebėjimų pobūdį, būtinumą tuos gebėjimus ugdyti(s) mokantis vokiečių kalbos, taikyti tinkamus mokymo(si) metodus ir parinkti tinkamą ugdymo turinį.
- Nustatyti egzamino užduotimi tikrinamų mokinių gebėjimų ir realiai parodytų gebėjimų santykį.
- Pateikti rekomendacijas ugdymo procesui tobulinti, akcentuojant:
 - gebėjimus, kuriems ugdyti reikia skirti daugiau dėmesio;
 - kalbinės veiklos rūšis;
 - teksto kūrimo ir supratimo strategijas;
 - užduoties atlikimo technikas.

Kokybinės analizės *uždaviniai*:

- Įvardyti tikrinamus mokinių gebėjimus.
- Išanalizuoti egzamino užduoties ir egzamino programos santykį.
- Įvardyti atskirų egzamino dalių tikslus bei jose tikrinamus mokinių gebėjimus.
- Išskirti ir išanalizuoti mokinių būdingas klaidas, pateikti jų pavyzdžių, nustatyti klaidų priežastis.
- Išskirti mokinių parodytus pasiekimus ir gebėjimus.
- Padaryti išvadas ir pateikti rekomendacijas remiantis kokybinės analizės rezultatais.

Atliekant vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino kokybinę analizę remtasi mokinių, laikusių vokiečių k. valstybinį brandos egzaminą pagrindinės sesijos metu, darbais. Išanalizuota apie 200 darbų. Visi kokybinėje analizėje pateikti mokinių atsakymų pavyzdžiai yra autentiški (klaidos netaisytos).

PATARIMAI VARTOTOJAMS, KAIP NAUDOTIS LEIDINIU

Susipažįstant su kokybinės analizės tekstu reikėtų pirmiausia panagrinėti 2004 ir 2005 metų užsienio kalbos brandos egzamino programą, kurioje yra suformuluoti reikalavimai egzaminu tikrinamoms žinioms ir gebėjimams. Gebėjimų apibūdinimas pateikiamas toliau tekste. Valstybiniame vokiečių kalbos brandos egzamine tikrinami klausymo, skaitymo, rašymo ir kalbos vartojimo srityse pasireiškiantys gebėjimai: suprasti ir analizuoti klausomus ir skaitomus tekstus; kurti rašytinį tekstą; vartoti pagrindines kalbos formas ir struktūras. Vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino kokybinėje analizėje atskirai aptariamos visos užduoties dalys, mokinių parodyti gebėjimai ir pasiekimai, būdingos klaidos. Vokiečių kalbos mokytojai, mokiniai ir testų rengėjai galės pasitikrinti, kokius gebėjimus reikia labiau ugdyti, kokių tipų užduotys geriausiai funkcionavo, kokiomis užduotimis geriausiai patikrinami vokiečių kalbos gebėjimai.

TIKRINAMŲ GEBĖJIMŲ APIBŪDINIMAS

Receptijos (klausomo ir skaitomo teksto supratimo) gebėjimai kaip vertinimo objektas

Klausymo ir skaitymo (receptyviųjų kalbinės veiklos rūšių pagrindinis komponentas yra sakinio ir rašytinio teksto supratimas. Tai raiškos formos ir atitinkamo turinio santykio supratimas (leksikos, kalbos struktūrų atpažinimas ir identifikavimas) bei kalbos turinio, esmės, prasmės supratimas. Klausymo ir skaitymo objektas yra sakininė arba rašytinė kalba. Receptijos tikslas realizuojamas suprantant arba perteikiant sakininę ar rašytinę kalbą / mintį. Supratimas parodomas per išvadą, prie kurios prieina klausytojas / skaitytojas teksto receptijos (supratimo) metu.

Skiriami trys pagrindiniai sakinio ir rašytinio teksto supratimo būdai: *globalusis, selektyvusis ir detalusis*.

Globalusis teksto supratimas – tai gebėjimas rasti tekste atrامينius žodžius ir tuo pagrindu nustatyti teksto temą ir pagrindinę informaciją.

Selektyvusis (atrenkamasis, dalinis) teksto supratimas – tai gebėjimas rasti tekste reikiamą informaciją priklausomai nuo skaitančiojo ar klausančiojo poreikių ar užduoties tikslo.

Detalusis teksto supratimas – tai gebėjimas suprasti faktinę teksto informaciją ir nustatyti formaliąją teksto struktūrą, išskirti pagrindinę ir papildomą informaciją, rasti naują informaciją, sujungti ir apibendrinti detales, nustatyti pagrindinę mintį ar informaciją, išreikštą netiesiogiai. Prie detalaus supratimo priskiriamas ir kalbos tikslo supratimas bei nustatymas, teksto informacijos vertinimas, autoriaus požiūrio, nuostatos, potekstės supratimas.

Šie receptijos būdai atspindi tiek klausymo ir skaitymo tikslus, tiek teksto supratimo daugiasluoksniškumą, apimančią teksto supratimo procesą bei jo rezultata.

Kalbos (leksikos, kalbos formų bei struktūrų) vartojimo gebėjimai kaip vertinimo objektas

Tikrinami šie kalbos vartojimo gebėjimai:

- gebėjimas vartoti leksinius vienetus konkrečiuose kontekstuose ar situacijose;
- gebėjimas taisyklingai vartoti gramatines formas atsižvelgiant į kontekstą ir situaciją;
- gebėjimas vartoti paprastus ir sudėtinius sakinius suvokiant jų struktūrą nurodytuose kontekstuose ir situacijose.

Kalbos vartojimo testas netiesiogiai tikrina ir mokinių komunikacinę kompetenciją, kadangi leksikos, kalbos formų ir struktūrų taisyklingas vartojimas, t.y. leksinė, gramatinė kompetencija yra viena iš prielaidų komunikaciniam tikslui pasiekti.

Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai kaip vertinimo objektas

Rašytinio teksto kūrimo vertinimo objektas – tai kalbos gebėjimai perduoti *raštu* informaciją (faktus, mintis, nuomonę, jausmus ir kt.) priklausomai nuo komunikacinės situacijos. Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai yra sudėtingi ir daugialypiai produkavimo ir interakcijos gebėjimai. Norint sukurti (parašyti) rišlų tekstą (pvz. laišką ar rašinį) vokiečių kalba, reikia gebėti:

- produkuoti (kurti) visus tekstų tipus (aprašomąjį, informuojamąjį, samprotavimo, argumentuojamąjį);
- vartoti konkrečiam žanrui būdingus posakius;
- turėti pakankamus lingvistinius rašytinės kalbos pagrindus operuoti leksine ir gramatine medžiaga rašymo procese;
- apipavidalinti tekstą pagal vokiečių kalbos tradicijas.

Rašymo kaip kalbinės veiklos rūšies mokymo tikslai sąlygojami komunikacinių kalbos vartotojo poreikių. Pateikiant užduotis orientuojamasi į tuos žanrus, kuriais galima patikrinti kuo daugiau gebėjimų grupių:

- produkuoti įvairių tekstų tipų elementus;
- taikyti kalbos stilių įvairiems adresatams įvairiose situacijose;
- pasirinkti kalbos raiškos priemones, atitinkančias užduoties turinį ir rašymo tikslą;
- parinkti tinkamą teksto formą pagal pateiktą užduotį;
- logiškai ir nuosekliai dėstyti užduotį atitinkantį turinį (kompozicija, organizavimas, rišlumas);
- rašyti laikantis grafikos, rašybos, skyrybos bei gramatikos normų.

Rašytinio teksto kūrimo gebėjimai tikrinami kompleksiskai. Konkretinant egzaminų programoje nustatytus kriterijus, sudaromos vertinimo matricos / lentelės kiekvienai konkrečiai rašymo užduočiai įvertinti. Kiekvienoje egzamino rašymo testo užduotyje vertinama:

- kuriamo teksto atitikimas užduotį (situaciją, temą);
- teksto prasminių vienetų atitikimas užduoties turinį, teksto išsamumas (turinio kriterijus);
- žodyno vartojimas ir parinkimas turtingumo požiūriu;
- teksto struktūravimas, dėstyimo logiškumas ir nuoseklumas, rišlumas;
- žodyno (leksikos) vartojimas / parinkimas kalbos taisyklingumo požiūriu;
- gramatinis taisyklingumas, rašyba ir skyryba;
- kalbos raiškos priemonių pritaikymas konkrečiam adresatui ir situacijai (kalbos registras).

MOKINIŲ ATSAKYMŲ ANALIZĖ

Vokiečių kalbos valstybinį brandos egzaminą sudaro keturios dalys: klausymo testas, skaitymo testas, kalbos vartojimo testas ir rašymo testas.

KLAUSYMO TESTAS

Vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino klausymo dalyje buvo tikrinami sakinio teksto supratimo gebėjimai. Buvo tikrinami gebėjimai suprasti esminę informaciją (*globalusis* teksto supratimas), atrinkti ir

suskirstyti informaciją (selektyvus teksto supratimas) ir suprasti detales (detalusis teksto supratimas). Gebėjimas suprasti esminę informaciją buvo tikrinamas pirmojoje klausymo testo užduotyje, kurią sudarė 4 trumpi tekstai. Antroji užduotis tikrino gebėjimą atrinkti informaciją, buvo klausomasi pokalbio, po kurio reikėjo užpildyti lentelę parenkant tinkamą variantą. Gebėjimą suprasti detales tikrino šeštas ir septintas tekstai. Visų tekstų buvo klausomasi du kartus. Testo atlikimo trukmė 25 minutės. Klausymo teste kandidatams buvo pateikti įvairaus pobūdžio tekstai: pranešimai, žinios, pasisakymai, pokalbiai. Klausomuose tekstuose nebuvo netikėtų išsireiškimų, jie buvo vidutinio kalbinio sudėtingumo, kalba vaizdinga, intonacija ir tempas buvo normalūs, tekstus įgarsino vokiečiai. Tekstų tematika įvairi, atitinkanti bendrųjų programų ir egzamino programos reikalavimus, mokinių amžių bei interesus.

I-oji užduotis

Pirmąją klausymo testo užduotį sudarė keturi tekstai: *Radio Arabella – Sport; im Flugzeug; Durchsage im Schulrundfunk; Schüler vom Autorowdy niedergestossen*.

Kaip jau minėta šie tekstai tikrino mokinių gebėjimą suprasti esminę informaciją. Informacijos supratimas buvo tikrinamas pasirenkamųjų atsakymų būdu. Išklausę pirmąjį tekstą – radijo žurnalistės pranešimą, mokiniai turėjo parinkti vieną teisingą atsakymą iš keturių pateiktų. Ši užduotis mokiniams buvo gana sunki, nes dauguma rinkosi neteisingą atsakymą B „Die tschechische Mannschaft besiegte Italien“, nors tekste sakoma: „Beim 2:0 gegen die Tschechen festigte Italien gestern den Anspruch auf den ersten Platz“. Antrąjį tekstą – lėktuvo kapitono pranešimą mokiniai suprato geriausiai ir dauguma teisingai nustatė galutinį lėktuvo skridimo tikslą – Diuseldorfą. Trečiąjį tekstą – mokyklos radijo pranešimą mokiniai suprato, nes dauguma kaip rodo statistinė analizė pasirinko teisingą B variantą. Tačiau nemaža dalis (31,75 procentai) rinkosi neteisingą atsakymą A, neskirdami žodžių „Vormittag“ ir „Nachmittag“ reikšmės. Ketvirtojo teksto klausimas geriausiai atitiko savo paskirtį: sunkumas 40,00, skiriamoji geba 48,33. Mokiniai, pasirinkę neteisingus atsakymus A ar B, visai nesuprato teksto esmės. Kokybinė šios užduoties analizė parodė, kad mokiniai nesunkiai geba suprasti svarbiausią informaciją, susieti ją su perfrazuotomis mintimis pateiktuose atsakymuose. Tokio pobūdžio užduotis nenauja, ji buvo 2002 ir 2003 metų valstybinio vokiečių kalbos brandos egzamino testuose. Rezultatai taip pat panašūs.

II – oji užduotis

Antroji klausymo testo užduotis tikrino gebėjimą atrinkti ir sugrupuoti informaciją.

Šio teksto turinį sudarė keturių žmonių pasisakymai apie sienų tapybą. Mokiniai turėjo išskirti ir sugrupuoti bei užpildyti pateiktą lentelę pagal tai, kaip pasisakantieji vertina grafiti, kurie jų vertina teigiamai, o kurie neigiamai. 69,50 procentų visų kandidatų užduotį atliko teisingai. Matyt turėjo reikšmės mokiniams artima ir suprantama tema. Vis dėlto silpnesnieji kandidatai klydo, nes atidžiai neperskaitė arba nesuprato užduoties. Atsakymą lentelėje jie žymėjo ne kryželiu, kaip buvo nurodyta, o rašė bet kokius tekste išgirstus žodžius.

III oji užduotis

Pagal tikrinamų gebėjimų pobūdį trečiąją grupę sudarė šeštas ir septintas tekstai, kurių užduotys tikrino gebėjimą suprasti teksto detales.

Šeštojo teksto turinį sudarė pokalbis telefonu. Kandidatai turėjo nustatyti, ar pateikti 6 teiginiai atitinka teksto turinį, ar ne. Užduotis nebuvo labai sunki, nes 65,67 procentai pažymėjo teisingus atsakymus. Rezultatai rodo, kad mokiniai geba sujungti ir apibendrinti detales, suprasti kitaip formuluotą mintį. Tačiau tik nedidelė mokinių dalis teisingai atsakė į 9-tą klausimą. Dauguma neskyrė žodžių „Zentralbuchhaltung“ ir „Kundendienst“ reikšmės ir neteisingai nustatė, kur skambino ponas Andersen, nepaisant to, kad tekste ši informacija buvo tikslinama ne kartą. Sunkus buvo ir 14-as klausimas, nes tik nedaugelis suprato žodžio „Reklamation“ reikšmę ir klydo pasirinkdami atsakymą. Šio tipo užduotys reikalauja ne tik pakankamo kalbos mokėjimo, bet ir bendro konteksto suvokimo, loginio mąstymo bei tokio tipo užduočių atlikimo strategijų žinojimo, gebėjimo jas taikyti.

Septintojo teksto turinį sudarė dialogas apie atostogų planus. Išklausius tekstą reikėjo įrašyti teksto santraukoje septynis praleistus žodžius ar žodžių grupes. Ši užduotis buvo pakankamai sunki (sunkumas 48,86, o skiriamoji geba 42,74). Kandidatai darė šias klaidas:

- nedėmesingai klausėsi teksto informacijos, pvz. rašė „Tennis spielen“ arba „wandern“ vietoj „baden“ (16-as klausimas);
- žodį išgirdo, tačiau nežinojo jo reikšmės, pvz. rašė „mit Band“ vietoj „mit der Bahn“ (18-as klausimas);

- nemokėjo gramatikos, ypač veiksmažodžių ir būdvardžių valdymo, laipsniavimo, pvz. rašė „ohne gehen“ vietoj „ohne Autos“ (20-as klausimas);
- nesuprato teksto, t.y. netinkamai vartojo bet kokius tekste išgirstus žodžius;
- vartojo žodžius, kurių vokiečių kalboje nėra, pvz. „unterbahnen“, „Kutschiffer“ ir kt.

Apibendrinant klausymo testo atlikimo rezultatus, galima daryti išvadą, kad lengviausiai įveikiamos buvo tradicinės uždarojo tipo užduotys: parinkti reikiamą atsakymą iš keleto pateiktų; pažymėti teksto turinį atitinkančius teiginius. Sunkiau sekėsi atlikti atvirojo tipo užduotį: įrašyti teksto santraukoje trūkstamus žodžius ar žodžių grupes. Suprasti klausomus tekstus ir teisingai atlikti užduotis trukdė žodžių reikšmių nežinojimas ir apskritai žodyno vartojimo spragos.

SKAITYMO TESTAS

Vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino skaitymo testu buvo tikrinami rašytinio teksto supratimo (receptijos) gebėjimai. Skaitymo testo trukmė 55 minutės. Kandidatams buvo pateikti keturi autentiški tekstai: pasakojimas (pirmasis), skelbimas (antrasis) ir du straipsniai iš jaunimo spaudos (trečiasis ir ketvirtasis). Buvo tikrinami visuminio arba globalaus, detalaus ir selektyvinio rašytinio teksto supratimo gebėjimai: suprasti ir nustatyti loginius bei prasminius ryšius, suprasti pagrindinę mintį, rasti tekste informaciją, suprasti detales, suprasti minties plėtojimo eigą. Visos 23 pateiktos užduotys buvo uždarojo tipo: išrinkti teisingą atsakymą iš kelių pateiktų, įrašyti į sakinius rišliame tekste praleistus žodžius ar žodžių grupes.

1-ji užduotis (Text 1)

Tai uždarojo tipo, vidutiniško sunkumo užduotis. Tikrinamas gebėjimas suprasti ir nustatyti loginius bei prasminius ryšius, suvokti minties plėtojimo eigą. Kandidatai turėjo pasakojime apie vaikną, besirūpinantį Amazonės indėnų likimu, pabaigti sakinius, pasirinkdami keturis teisingus variantus (tinkančias žodžių grupes) iš šešių pateiktų. Buvo pateiktas pavyzdys su atsakymu, palengvinantis suvokti, ko reikalaujama.

Pirmasis ir antrasis klausimai mokiniams nebuvo labai sunkūs. Jie susiejo žodžius „Mehl“ miltai ir „Brotladen“ bei „Yanomi-Indianer“ ir „Buch“. Kandidatai šias asociacijas lengvai atpažino, remdamiesi kasdiene patirtimi, be to didelis skaičius teisingų atsakymų rodo, jog mokiniai pakankamai gerai susipažinę su mokykline leksika. Trečiasis bei ketvirtasis klausimai pasirodė žymiai sunkesni. Jie gerai diferencijavo mokinių pasiekimus, klaidingus atsakymus dažniausiai rinkosi silpnesnieji kandidatai, blogiau atlikę visas brandos egzamino užduotis. Ne visiems buvo žinomas išsireiškimas „einen Traum verwirklichen“, kuris turėtų būti įsisavintas, mokantis vokiečių kalbos mokykloje. Todėl sakinyje „Damit verdient er sogar Geld, was er benötigt, um einmal seinen Traum, die Yanomani zu besuchen, ---“ daugelis pasirinko variantą „E“: „um sie nach Deutschland einzuladen“. Mokiniai tiesiogiai susiejo „besuchen“ ir „einladen“, neatkreipdami dėmesio į sakinyje nepabaigtą mintį apie vaiko svajonę. Teisingas atsakymas čia buvo variantas „B“: „verwirklichen zu können“.

Daugelis matyt nesuprato žodžio „zugeben“ reikšmės priešpaskutiniame sakinyje „Er sieht nicht als Tarzan oder Karl May, gibt aber auch zu, -----“, todėl rinkosi variantą „A“: „seit er in einem Buch über ihre Verbundenheit mit der Natur gelesen hat“, nes susiejo rašytojo pavardę su šiame variante pateikiamu žodžiu „Buch“. Teisingas variantas čia buvo „D“: „dass seine Aktionen etwas mit Abenteuerlust zu tun haben“.

Lyginant su pernai metų atitinkamo pobūdžio užduotimis, galima konstatuoti, jog mokiniai susidūrė su labai panašiais sunkumais: nepakankamas žodžių bagažas, klaidingai suvokti loginiai ryšiai.

2-ji užduotis (Text 2)

Tai uždarojo tipo užduotis su pasirenkamaisiais atsakymais. Buvo tikrinamas gebėjimas suprasti pagrindinę Sveikatos ministerijos prevencinio skelbimo mintį. Mokiniai turėjo išsirinkti teisingą atsakymą iš trijų pateiktų.

Užduotis kandidatams nebuvo sunki. Dauguma jų, beveik 80 proc. visų laikiusiųjų brandos egzaminą, ją atliko teisingai, pasirinkdami variantą „C“: „Die Erwachsenen sollen Möglichkeiten zur Entfaltung eigener Kräfte der Kinder zur Suchverbeugung schaffen“.

Neteisingus atsakymus „A“ ir „B“ („Süchtige Kinder sollen strenger bestraft werden“; „Die Erwachsenen sollen den in Not geratenen Kindern weniger vertrauen“) visiškai silpnai besimokantys mokiniai, matyt nesupratę skelbimo bei pateiktų atsakymų variantų prasmės. Taigi, ši užduotis gerai neišskyrė stipriųjų ir silpnųjų mokinių.

2003 metų valstybiniame brandos egzamine buvo pateiktas darbo biržos skelbimas (pirmoji užduotis) ir kandidatai turėjo iš keturių duotų užduotyje teiginių parinkti tą, kuris atsakytų į klausimą, į ką kreipiamasi šiuo skelbimu. Ši užduotis buvo kiek sunkesnė nei šių metų, tačiau didesnė mokinių dalis ją atliko teisingai. Būtų galima apibendrinti, jog su panašaus tipo užduotimis mokiniai susidoroja lengviausiai, nes jose nereikalaujama suvokti tekstą detaaliai.

3-ji uždutis (Text 3)

Šioje užduotyje su pasirenkamaisiais atsakymais pateikiami septyni skirtingo sunkumo klausimai ir po kelis atsakymų variantus, kurių tik vienas teisingas. Laikraščio straipsnio eilutės sunumeruotos ir tai palengvino kandidatams užduoties atlikimą, nes teksto bei klausimų leksika ganėtinai sudėtinga, užduoties atlikimas reikalauja gebėjimo surasti tekste ieškomą informaciją.

Ypatingai sunkus buvo 27 klausimas. Čia mokiniams buvo pateiktas ne tik klausimas bei trys atsakymų variantai, bet ir galimi atsakymų variantų deriniai, pav.: 1, 2, 3 teisingi ir pan. Kadangi tik maža mokinių dalis atliko šią užduotį teisingai, galima būtų daryti išvadą, jog kandidatai turėjo nedaug panašaus tipo užduočių sprendimo įgūdžių.

29, 30, 31 bei 33 klausimai buvo vidutiniškai sunkūs. 28 bei 32 galima priskirti prie lengvų.

28-ame klausime dauguma mokinių rinkosi teisingą atsakymą „C“ („*Dass der Ballonsport viel Geduld verlangt*“), tačiau kai kurie vis dėlto pasirinko atsakymą „B“ („*Dass das Steuern eines Heißluftballons nur vom Menschen abhängt*“), nors apie tai tekste nebuvo kalbama, ar netgi atsakymą „A“ („*Dass das Ballonfahren eine langweilige Sportart ist*“), matyt visiškai nesupratę klausimo arba susieję jį ne su tekstu, o su savo asmeniniu požiūriu į oro balionus. Panašaus pobūdžio klaidas mokiniai darė ir 32-ame klausime.

2003 metų vokiečių k. valstybiniame brandos egzamine pateikta užduotis (ketvirtoji), kurioje reikėjo perskaityti tekstą/instrukciją ir pažymėti, kurie duoti teiginiai atitinka teksto informaciją mokiniams buvo šiek tiek lengvesnė: trumpesnis tekstas, pateikti tik keturi teiginiai ties kuriais reikėjo pažymėti *taip* arba *ne*.

4-ji uždutis (Text 4)

Ketvirtąją užduotį sudarė tekstas apie pradingusį šunį su praleistais žodžiais ir žodžių grupėmis. Kandidatai turėjo skaitydami tekstą suprasti ir nustatyti loginius bei prasminius ryšius ir parinkti praleistus žodžius ar žodžių junginius pasirenkant teisingą variantą iš trijų (37, 39, 43, 44, 45 klausimai) ar keturių (34, 35, 36, 38, 40, 41, 42 klausimai) pateiktų. Duotas pavyzdys su atsakymu.

Sunkiausias mokiniams buvo 34 klausimas. Kandidatams nebuvo žinomas tekste pavartotas žodis „*verwünsche*“ ir jie matyt jį supainiojo su „*wünschen*“, todėl rinkosi klaidingus atsakymus „*meine Freunde*“ ir „*meine Sorgfältigkeit*“. Teisingas atsakymas čia buvo „*meinen Leichtsinn*“.

Labai sunkus mokiniams buvo 39 klausimas. Atitinkamoje teksto vietoje kalbama apie pasiūlytą užmokestį radus ir gražinus pradingusį katiną („*200 Euro Finderlohn, wer mir meinen entlaufenen Kater Rambo wiederbringt*“). Reikėjo pratęsti pasakotojo apmąstymus, kas galėtų gauti iš to naudos. Daugelis mokinių rinkosi atsakymą „B“, t.y. „*Hundezüchter*“. Matyt juos suklaidino tai, jog visame tekste daugiausia kalbama apie pradingusį pasakotojo šunį.

Sunkesni kandidatams pasirodė ir 35, 36, 41 bei 45 klausimai. Klaidų priežastimi 35 klausime vėl tikriausiai buvo supainioti panašiai rašomi, bet turintys skirtingas reikšmes žodžiai: „*untersucht*“ su „*suchen*“, nors pastarasis taip pat duotu atveju netiktų, nors pasakotojas ir ieško šuns. Atsakydami į 36 klausimą, mokiniai neatidžiai perskaitė tekstą ir neatkreipė dėmesio, kad „*Lucy ist kein Rassenhund*“, todėl vietoj atsakymo, jog šunelis tikrai greitai („*sicher bald*“) atsiras, daugelis rinkosi atsakymą „*wahrscheinlich nie*“. 41-ajame klausime arba visiškai nesuprastas visas sakinys (pasirikti variantai „*ergänzen*“, „*vernichten*“) arba žodžio „*Register*“ reikšmė matyt supainiota su „*Formular*“ reikšme ir pasirinktas variantas „*ausfüllen*“. Teisingas atsakymas čia buvo „*durchblättern*“. 45 klausimas mokiniams buvo sunkus, nes jie matyt nesuprato žodžio „*beschäftigt*“ reikšmės šiame kontekste: „*Nur eines (45) beschäftigt mich bis heute: Wie konnte mich die fremde Frau finden?*“.

Palyginus su pernai metų panašaus tipo užduotimi (trečioji užduotis) reikia pastebėti, kad šių metų užduotis geriau diferencijavo mokinius.

Būdingos klaidos ir jų priežastys, atliekant skaitymo užduotis:

- Mokiniai nepakankamai susipažinę su įvairesnių tipų užduotimis bei jų atlikimo būdais.
- Neatidžiai perskaito užduoties formuluotę ir todėl neteisingai atlieka užduotį.
- Neatidžiai skaito tekstą.
- Nevisada sugeba suprasti ir nustatyti loginius bei prasminius ryšius.
- Nesupranta esminių teksto minčių ir nesugeba parinkti teisingo atsakymo, trūkstamo žodžio ar žodžių junginio, nes nepakankamai moka vokiečių kalbą.

KALBOS VARTOJIMO TESTAS

Kalbos vartojimo teste tikrinami gebėjimai vartoti leksines ir gramatines formas bei struktūras, sieti reikšmę ir formą taisyklingai vartojant leksinius vienetus, vientisinius ir sudėtinius sakinius, tarnybinius žodelius, veiksmažodžius bei vardažodžius. 2004 metų vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino pagrindinėje sesijoje pateiktos įvairių tipų užduotys: parinkti iš pateiktų žodžių reikiamą žodį ar jo formą (Teil I); transformuoti sakinį iš paprasto į sudėtinį su nurodytos rūšies šalutiniu sakiniu (Teil II a); sujungti sakinius pavartojant šalutinį tikslo

aplinkybės sakinių ar bendratinę grupę (Teil II b); transformuoti sakinių iš veikiamosios rūšies į neveikiamąją (Teil II c); pakeisti vienos kalbos dalies žodį į kitos (Teil III a); transformuoti šalutinius pažyminio sakinius į paprastus pavartojant dalyvines konstrukcijas (Teil III b); užbaigti sakinių atkreipiant dėmesį į žodžių tvarką po jungtuko „denn“ (Teil III c); sudaryti sakinių iš pateiktų žodžių taisyklingai pavartojant formą ir žodžių tvarką (Teil III d); išrašyti į tekstą reikiamus žodžius taisyklinga forma naudojantis žodžių sąrašu (Teil IV).

Kokybinė **pirmos** kalbos vartojimo testo dalies (**Teil I**) analizė parodė, kad šioje dalyje, kurioje buvo pateiktos uždarojo tipo užduotys, beveik visi mokiniai gebėjo teisingai parinkti reikiamą variantą iš keturių pateiktų, žinojo veiksmazodžio „*diskutieren*“ valdymą ir teisingai rinkosi C variantą „*darüber*“. Kiek sunkiau sekėsi prisiminti būdvardžių ir daiktavardžių linksniavimą po prielinksnio „zu“, reikalaujančio Dativ linksnio.

Antrosios dalies užduotyse (**Teil II**) buvo tikrinami mokinių gebėjimai transformuoti sakinius. Užduotys mokiniams buvo sunkios. Kokybinė šios dalies analizė parodė, kad mokiniai:

- negeba teisingai parinkti laiko aplinkybės šalutinio sakinio jungtuką (vietoj *als* vartojo *wenn, wo, während*);
- negeba teisingai pavartoti priežasties aplinkybės jungtuką (vietoj *weil* vartojo *zumal, wenn, denn*);
- nemoka šalutinių sakinių žodžių tvarkos (*Als waren wir zwei Wochen an der Ostsee..., Da es regnete stark...*);
- nemoka pagrindinių sakinių žodžių tvarkos, kai jie eina po šalutinių (*Da es stark regnete, wir beschlossen abzuwarten.*);
- neskiria, kada vartoti tikslo aplinkybės šalutinį sakinį su jungtuku *damit*, kada bendratinę grupę *um ... zu*. (*Katrin entscheidet sich, in die Berge zu fahren, damit sie will die schöne Landschaft genießen. Vor der Reise geht Katrin noch zu ihrem Hausarzt, um er soll ihr eine Arznei zu verschreiben.*)

Dar sudėtingiau mokiniams sekėsi keisti veikiamosios konstrukcijos sakinius į neveikiamuosius pavartojant teisingą laiko formą (53, 54 klausimai teste). Šios užduotys mokiniams buvo labai sunkios (žr. statistinę analizę). Mokiniai neprisiminė neveikiamosios konstrukcijos darybos, vietoj veiksmazodžio *werden* vartojo *haben, war*, nederino veiksnio ir tarinio skaičiaus (*Die Europäische Gemeinschaft wurden..., Die Austauschprogramme wird ...*); vietoj Partizip II formos vartojo Infinitiv (*Die Austauschprogramme für Jugendliche sollen in der Erweiterung ausbauen werden*).

Atlikdami **trečiąją** kalbos vartojimo testo dalį (**Teil III**) mokiniai nesugebėjo teisingai transformuoti žodį iš vienos kalbos dalies į kitą (55, 56 klausimai teste). Vietoj *Ereignis* rašė *Ereignen, Ereignung, Ereinerung*; vietoj *erfolgreich* – *erfolgig, erfolings, erfolgt, erfolgisch, erfolglich, erfolgig*.

Ypatingai sunkios buvo 57 ir 58 užduotys. Mokiniai nesugebėjo pažyminio šalutinių sakinių transformuoti į dalyvines konstrukcijas. 2003 metų kalbos vartojimo testo IV dalyje buvo panašių užduočių, tačiau ten priešingai negu 2004 metų teste reikėjo transformuoti dalyvinę konstrukciją į šalutinį sakinį. Ir pernai, ir šiomet šio tipo užduotys mokiniams buvo labai sunkios, nors pagal statistinę analizę 2003 metais jas teisingai atliko didesnė mokinių dalis. Transformuodami sakinius mokiniai nesugebėjo:

- taisyklingai padaryti dalyvį (*Das suchende, besuchende, besuchte Seminar von Studenten fiel aus, Das vor fünf Jahren begonnete, beginnene, begonnte, begannte Studium war interessant*);
- nesugebėjo teisingai nurodyti veikiantįjį asmenį (*Das die Studenten besuche Seminar fiel aus, Unter die Studenten besuchte Seminar...*)
- darė klaidų linksniuodami būdvardžius (*Das von den Studenten besuchtes Seminar fiel aus; Das vor fünf Jahren begonnenen Studium fiel aus*);
- transformavo ne šalutinį, o pagrindinį sakinį, o tai neatitinka užduoties (*Sie hatte vor fünf Jahren das interessante Studium begonnen*);

Trečios dalies C užduotis (59) buvo atviro tipo, reikėjo užbaigti sakinių nesinaudojant žodžių sąrašu ir taisyklingai sudarant sudėtinį sujungiamąjį sakinį su jungtuku *denn*. Užduotis neturėjo sukelti daug sunkumų, tačiau net 70,25 procentų mokinių nesugebėjo:

- pavartoti teisingą žodžių tvarką po jungtuko *denn* (... *denn müssen sie frei leben. ...denn sie frei sein wollen*);
- pavartoti tinkamas kalbos raiškos priemones (... *denn sie in den Frieden gehen wollen; denn dort ist sehr wenig Ort*);
- sudaryti logiškus sakinius (...*denn du hast einen schönen Käfig gekauft; ...denn der Käfig ist zu klein; ... denn gibt es Auto.*)

Tačiau buvo ir labai gražiai ir taisyklingai užbaigtų sakinių:

... *denn die Tiere müssen frei leben. ... denn sie müssen frei in der Natur leben. ... denn sie brauchen Freiheit. ... denn sie fühlen sich im Käfig nicht wohl.*

Sunkiausia visame kalbos vartojimo teste buvo trečios dalies d atviro tipo užduotis (60), kurioje reikėjo sudaryti sudėtinį prijungiamąjį sakinį iš pateiktų žodžių sąrašo, panaudojant taisyklingas žodžių formas ir išlaikant loginę mintį. Tik 8,50 proc. mokinių šią užduotį gebėjo atlikti teisingai. Pagrindinės klaidos:

- neteisinga žodžių tvarka šalutiniame sakinyje (*Obwohl ist das Erlernen einer Fremdsprache anstrengend,...*);
- neteisinga žodžių tvarka pagrindiniame sakinyje, einančiame po šalutinio. (*Obwohl das Erlernen einer Fremdsprache anstrengend ist, es macht ...*)
- negebėjimas taisyklingai linksniuoti būdvardžius (...*es macht groß Spaß, große Spaß, großes Spaß*);
- negebėjimas taisyklingai linksniuoti daiktavardžius (...*macht es die Schüler großen Spaß*);
- negebėjimas nustatyti loginį ryšį tarp žodžių (*Obwohl das Erlernen einer Fremdsprache macht große Spaß, sind die Schüler anstrengend. Obwohl eine Fremdsprache für das Erlernen anstrengend ist, machen die Schüler Spaß*).

Ketvirtojoje dalyje buvo tikrinami mokinių gebėjimai parinkti pagal prasmę ir įrašyti į rišlų tekstą praleistus žodžius reikiama forma, naudojantis pateiktu žodžių sąrašu. Visa užduotis nebuvo mokiniams labai sunki, tačiau kai kurie klausimai vis dėlto buvo sunkiai įveikiami, ypač 62, 65, 68 pagal testą. Dauguma moksleivių teisingai pavartojo dalelytę *um*. Tuo tarpu žodžių junginys *Kontakt aufnehmen* daugeliui buvo negirdėtas, nes dauguma 62-oje užduotyje rinkosi žodį *verbinden*. 65-oji užduotis taip pat sudarė daug sunkumų. Mokiniai tikriausiai nesuprato arba nežinojo žodžio *außer* reikšmių, todėl rinkosi netinkamus pagal prasmę žodžius *bei, verloren, zu, Dummheit* ir kt. 68-oje užduotyje mokiniai nesugebėjo įrašyti žodį *bei*, nes nesuprato sakinio prasmės. Daugelis klaidingai vartojo *zu, ohne, falsch*, kai kas *Meinung, Ahnung*, t.y. bet kokius žodžius nesuvokdami prasmės.

Atlikdami šią užduotį mokiniai gebėjo taisyklingai pavartoti reikiamą žodžio formą *habe, hatte, gegessen, wird, aufnehmen*, tačiau jiems sunkiai sekėsi parinkti ir įrašyti į rišlų tekstą reikiamus pagal prasmę žodžius.

Lyginant 2003 ir 2004 metų kalbos vartojimo testų atlikimą, galima daryti išvadą, kad abiejų testų uždarojo tipo užduotis mokiniai geba atlikti nesunkiai, tačiau transformavimo bei kitos atviro tipo užduotys yra vis dar sunkiai įveikiamos, kai reikia parodyti keletą gebėjimų: sakinių sudarymo, žodžių tvarkos, derinimo, atskirų kalbos dalių vartojimo.

RAŠYMO TESTAS

Vokiečių kalbos valstybinio brandos egzamino rašymo dalyje buvo pateiktos A ir B užduotys: reikėjo parašyti rašini vieną iš dviejų nurodytų temų.

Mokiniai galėjo pasirinkti, kurią užduotį atlikti. A užduotyje reikėjo parašyti rašini tema „Mano svajonės“. Šią temą pasirinko dauguma laikiusiųjų. Rašinio tema atrodė gana lengva, nereikalaujanti specialaus žodyno, artima kiekvienam žmogui, todėl ją rinkosi ir stipresnieji, ir silpnesnieji mokiniai. Jie mielai prisiminė vaikystę, savo pirmąsias svajones, pereidami į šiandieną, aptardami sunkumus, kurie jų laukai įgyvendinant savo dabartines svajones, analizuodami išskylančias problemas. Buvo pateiktas penkių dalių rašinio planas ir duoti nurodymai, kaip pradėti rašini, išlaikyti minčių nuoseklumą ir logiškumą ir užbaigti rašini trumpu išdėstytų minčių apibendrinimu. B užduoties rašinio temą „Projektinis darbas mokykloje“ pasirinko visai nedidelė mokinių dalis. Ši tema buvo nesunki, tačiau reikalaujanti specifinio, ne visai kasdieninio žodyno. Šią temą rinkosi tik tie mokiniai, kurie mokykloje aktyviai dalyvavo projektinių darbų rengime ir jų įgyvendinime ir yra susipažinę su tokių darbų specifika.

Vertinimo instrukcijoje išskirti du pagrindiniai vertinimo kriterijai: turinys ir kalbos taisyklingumas. Su turiniu siejami šie kriterijai: kuriamo teksto turinio atitikimas užuoties tikslą, aiškiai išreikštos kalbinės intencijos, teksto struktūra ir forma, dėstymo logiškumas ir nuoseklumas (koherencija ir kohezija). Kalbos taisyklingumą apsprendžia šie kriterijai: morfologija, žodynas (t.y. kalbos raiškos priemonės, atitinkančios užuoties turini ir rašymo tikslą), sintaksė ir rašyba. Taigi rašymo testu buvo tikrinami mokinių gebėjimai pasirinkti reikiamą teksto formą ir struktūrą, logiškai ir nuosekliai išdėstyti turini pagal pateiktą užuotį, pasirinkti kalbos raiškos priemones, atitinkančias užuoties turini, pagrįsti teiginius, taisyklingai vartoti kalbos priemones.

Turinys

Atitikimo užuoties tikslą (teksto turinio) kriterijus

Kokybinė mokinių rašinių analizė parodė, kad mokiniai geba kurti tekstus ir pasirinkti tinkamas kalbos raiškos priemones. Tačiau vertinant pagal turinio atitikimo kriterijų, t.y. atsakymą į turinio klausimus, reikia pažymėti, kad į visus turinio klausimus atsakė tik 26,25 proc. mokinių, beveik trečdalis atsakė į keturis ir trečdalis į tris turinio klausimus. Tai rodo nepakankamą gebėjimą reikšti mintis vokiečių kalba ir išplėtoti turini, daugumos mokinių rašiniai neatitinka užuoties tikslo. Galima daryti išvadą, kad mokiniai arba buvo neatidūs, arba nesugebėjo aptarti visų turinio klausimų. Galėjo turėti reikšmės nepakankamas ir skurdus žodynas. Rašydami pirmąją temą „Meine Träume“ mokiniai nesugebėjo išsamiai išplėtoti arba visai nekalbėjo apie svajonių įgyvendinimo sunkumus ir kliūtis (trečia plano dalis „Schwierigkeiten und Hindernisse“). Taip pat nepakankamai išsamiai buvo pateiktas ketvirtos plano dalies „Mögliche Wege der Verwirklichung“ turinys apie svajonių įgyvendinimo galimybes.

Komunikacinis atitikimas

Vertinant pagal šį kriterijų galima teigti, kad dauguma mokinių aiškiai išreiškė kalbines intencijas plėtodami pasirinktą temą, išlaikė tinkamą registrą.

Formos atitikimas

Vertinant pagal šį kriterijų reikia pažymėti, kad mokiniai iš esmės laikėsi rašinio formos reikalavimų, jų darbuose atsispindi visi aspektai. 46,75 procentai mokinių savo darbuose praleido vieną aspektą arba jis neatitiko reikalavimų, parašyta per siaurai, išvada pateikta vienu sakiniu arba jos visai nėra. Lyginant pirmąją ir antrąją temas pažymėtina, kad pirmojoje „Mano svajonės“ beveik visi formos aspektai yra, tačiau tik nedaugelyje darbų tema „Projektinis darbas mokykloje“ galima buvo išskirti įžangą. Štai keletas pavyzdžių, kaip gražiai mokiniai pradėjo rašini „Mano svajonės“:

„Jeder Mensch, der auf diesem großen Erdball lebt, hat Rechte und Pflichten, die sein inneres „Ich“ abgrenzen. Aber daneben existiert auch eine Welt, in der alle Wünsche und Vorstellungen eines Menschen frei sind. Das ist seine Traumwelt. Sie begleitet ihn von der Kindheit bis zu seinem Tod.“

„Träume, Träume... Fast jeder Mensch träumt. Besonders gern träumen die Kinder. Wie viele Menschen – so viele Träume.“

„Träume sind was Wunderbares! Sie sind ein Teil unseres Lebens, denn jeder von uns, Menschen, hat wenigstens einen großen Traum.“

„Heute lernt man sehr verschieden. Die Lernmethoden sind in jeder Schule auch verschieden. Die Schüler bekommen auch sehr verschiedenen Lernstoff. Aber die Kinder machen fast in jeder Schule Projektarbeiten, die viel Spaß machen.“

Ne visi rašiniai užbaigiami apibendrinimu ar išvada. Tačiau yra ir gerų pavyzdžių:

„Wenn mein Wunsch wirklich in Erfüllung gehen wird, werde ich die Möglichkeit haben die Welt schöner und wertvoller zu machen, weil ein Mensch, der seinen größten Wunsch verwirklicht hat, sehr viel verändern kann.“

„Also, Träume spielen eine riesige Rolle in unserem Leben. Es gibt Träume, die ganz einfach und erfüllbar sind, aber es gibt auch solche Träume, die nie erfüllt werden können.“

„Die Träume helfen den Menschen leben, haben den Einfluss auf die Zukunft. Es reicht nicht, nur die Träume zu haben, sondern man muss viel und lang arbeiten, damit die Träume in Erfüllung gehen.“

Koherencija ir kohezija

79,50 proc. mokinių darbų mintys dėstomos nuosekliai, sakiniai ir pastraipos sujungti logiškai. Nuosekliai pereinama nuo vienos plano dalies prie kitos. Pavyzdžiui, pirma plano dalis „Meine Kinderträume“ baigiama sakiniu: „Aber mein größter Kindertraum war einmal den echten Weihnachtsmann zu treffen“. Toliau seka antroji plano dalis „Mein größter Traum. Seit wann? Warum?“, kuri nuosekliai pradedama taip: „In der Kindheit hatte ich viele kleine Träume, die ich verwirklichen wollte. Aber jetzt weiß ich genau, wovon ich am meisten träume. Das habe ich erst in der zwölften Klasse verstanden...“.

20,50 proc. mokinių darbuose vis dėlto minčių eiga chaotiška, dėstymas nenuoseklus. Priežastys gali būti kelios: mokiniai neatidžiai perskaito užduoties formuluotę; nesugeba nuosekliai ir logiškai mąstyti, kartoja mintis, rašydami tą patį kelis kartus.

Kalbos taisyklingumas

Vokiečių kalboje kalbos taisyklingumo kriterijus turi labai didelę reikšmę, todėl rašymo vertinimo lentelėje šiam kriterijui, kuris apima morfologiją, žodyną, skyrybą ir rašybą, skiriama 16 taškų iš 25. Turiniui skiriami 9 taškai.

Morfologija

Atlikus kokybinę rašymo dalies analizę galima teigti, kad mokiniai net ir paprastose struktūrose padarė daug gramatinių klaidų, kurios kartais trukdė suprasti tekstą. Tik 7,25 proc. darbų pasitaiko 1-2 klaidos paprastose struktūrose, 2-3 sudėtingesnėse, bet jos netrukdo suprasti pagrindinę mintį. Tuo tarpu likusiuose darbuose yra labai daug gramatinių klaidų.

Būdingos 2004 metų rašiniuose padarytos klaidos ir pavyzdžiai iš mokinių rašinių:

- veiksmažodžių valdymo – *ich träume über ..., über die Zukunft denken;*
- prielinksnių vartojimo – *in der Universität studieren, am 6 Uhr aufstehen;*
- savybinių įvardžių vartojimo – *alle haben seine Träume; ich träume über seine Freunde; ich möchte auf seinen eigenen Beinen stehen; man muss zu deinem Ziel gehen;*
- daiktavardžių ir būdvardžių linksniavimo – *ich möchte mein Platz finden; habe eine Traum gehabt; ich begann an dem Studium zu denken; es war große Unglück für mich; in diesem Welt; ich möchte in der Stadt fahren; es gibt heute kein Mensch, der kein Traum hätte; Haus mit große Bad; im vereinte Europa; seit viele Jahre; alle Träume sind gute und schöne; ich bekomme nur guten Noten; in der nahe Zukunft ir kt.*
- jungtukų *als* ir *wenn* vartojimo – *wenn ich drei Jahre alt war ...; ich erinnere mich an die Kindheit, wenn ich Tage bis zu Weihnachten zählte.*
- žodžių tvarkos paprastuose ir sudėtiniuose sakiniuose – *Jetzt ich bin schon erwachsen; Je ich war größer, desto ich bekam ...; Ich möchte sagen, dass Träume sind wie Eis.*

- veiksmožodžių laikų darybos – *vergiss* vietoj *vergaß*, *wächste* vietoj *wuchs*.
- vienaskaitos ir daugiskaitos derinimo – *Nicht alle Menschen erreicht das Ziel; Träumen kann alle Menschen; Ich streben hartnäckig nach dem Ziel; Die Eltern liebt meinen Bruder mehr als mich; Es gibt Viele Kind; Die Jugend will, dass die Länder wächst; Unsere Träume war sehr klein.*
- asmeninių įvardžių vartojimo – *Ich liebe ihre.* (Vietoj *Ich liebe sie*).

Žodynas

Kuriamo teksto žodyno vertinimo aspektų yra keletas: žodyno turtingumas ir įvairumas, vartojamos leksikos tinkamas parinkimas, t.y. atitikimas registrą, temą. Rašinys yra labai gera užduotis, leidžianti pademonstruoti leksikos įvairovę ir žodyno turtingumą bei gebėjimą disponuojamą žodyną adekvačiai pritaikyti. Apibendrinant 2004 metų mokinių rašinius pažymėtina, kad žodynas vartojamas iš esmės tikslingai, tačiau nėra pakankamai turtingas ir įvairus (žr. statistinę analizę). Netaisyklingas leksikos vartojimas, netinkamai parinkti žodžiai dažnai trukdė suprasti sakinio mintį.

Žodyno vartojimo klaidos iš mokinių darbų:

- *Aber das gehört nur von mir.* (Supainiota su *abhängen*)
- *Davon träume ich und heute. Das wollte und ich* (*Auch* ir *und* reikšmės).
- *Ich möchte eine Familie begründen* (Vietoj *gründen*).
- *300 Kilometer pro Uhr fahren* (Vietoj *Stunde*).
- *Ich bediene viel Geld* (Vietoj *verdiene*).
- *Mein Bruder mischt mir* (Vietoj *stört mich*).

Savo darbuose mokiniai parašė apskritai nesuprantamų sakinių ar sugalvotų žodžių. Pavyzdžiui:

- *Wenn ich ältere bin, mehr Gehirn habe;*
- *Jetzt verhinderten meine Träume;*
- *Nur manche Menschen gehen in Unerfüllung;*
- *Ich bekomme Frankreich, Deutschland;*
- *Kinderheit, planieren, Arzterin, Rechter ir kt.*

Būdingos rašybos klaidos:

- *erfühlen* (vietoj *erfüllen*);
- *wehlen* (vietoj *wählen*);
- *lüstig* (vietoj *lustig*);
- *Kolegium* (vietoj *Kollegium*);
- *Der Man* (vietoj *Mann*);
- *Die Mainung* (vietoj *Meinung*).

Labai daug neteisingai parašytų žodžių su *ss* ir *ß*, nes matyt mokiniai nežino, kad ne visur pagal naujas rašybos taisykles rašoma *ss*. Rašo *grosser, weiss, heisse, Strasse*, kai tuose žodžiuose reikia rašyti *ß*.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Mokiniai parodė pakankamą vokiečių kalbos mokėjimo lygį ir gebėjimus, atitinkančius vidurinės mokyklos užsienio kalbų standartų išplėstinio kurso pasiekimų lygmenį ir užsienio kalbos bendrųjų programų išplėstinio kurso reikalavimus.
2. Dauguma mokinių iš esmės atliko visų keturių egzamino testų užduotis ir parodė reikiamus gebėjimus suprasti klausomus ir skaitomus tekstus, kurti tekstą (rašinį) pagal duotus nurodymus, vartoti kalbos formas ir struktūras.
3. Rekomenduojama analizuoti nepakankamai parodytų gebėjimų priežastis, aptarti kokybinėje analizėje įvardintas klaidas ir skirti daugiau dėmesio nepakankamų gebėjimų ugdymui.
4. Ugdant klausymo ir skaitymo gebėjimus rekomenduojama lavinti įvairias strategijas, dirbant su įvairiais tekstų ir užduočių tipais. Supratimo iš klausos gebėjimai turėtų būti ugdomi dažnai ir reguliariai, atliekant uždarojo ir ypač atvirojo tipo užduotis. Reikėtų kaip galima daugiau klausytis autentiškų normalaus tempo įrašų. Skaitant rekomenduojama pratinti mokinius naudotis vienkalbiais žodynais, nes tokiu būdu bus lavinami receptijos gebėjimai ir plečiamas žodynas.
5. Ugdant kalbos vartojimo gebėjimus reikėtų analizuoti gramatinių formų reikšmę kontekste, aptarti, kokie konteksto aspektai lemia tos ar kitos formos parinkimą. Ypatingą dėmesį skirti sakinių ar žodžių transformavimo užduotims, nes tokio tipo užduotys sudarė daugiausia sunkumų.
6. Ugdant rašytinio teksto kūrimo gebėjimus reikėtų daugiau dėmesio skirti užduoties analizei, nes mokiniai neatidžiai perskaito užduotį ir todėl nepilnai atskleidžia turinį. Be to, reikėtų skirti dėmesį specifiniams reikalavimams tam tikrų tipų tekstų kūrimui: laiško formai, rašinio sudėtinėms dalims ir kt.
7. Mokytojai, rengdami mokinius valstybiniam ir mokykliniam vokiečių kalbos egzaminams, ir mokiniai, rengdamiesi egzaminams, turi remtis Bendrosiomis programomis ir išsilavinimo standartais bei užsienio kalbos brandos egzaminų programa.